

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบได้
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ผู้บริหาร
Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ

Workflow : ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต
๒. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด(Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่

๑.เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒.ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ – ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ – ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่ (ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่) โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสียหายที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (UnknownFactor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ใหญ่ ได้ทำการคัดเลือก กระบวนการ การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่ มาทำการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และการลดโอกาส การทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับประเด็นด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้ อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ เพื่อจะนำขั้นตอนของกระบวนการก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ ใหญ่ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้ความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหลวมและไม่มีประสิทธิภาพ การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
				Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
การก่อสร้างถนน ในเขตพื้นที่ตำบล โพธิ์ใหญ่	๑	สำรวจ ออกแบบ และประมาณ ราคาตาม สภาพพื้นที่จริง	การกำหนด คุณสมบัติ หรือราคากลาง เอื้อประโยชน์แก่ ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง	๓	๔	๑๒	สูง
	๒	เผยแพร่ประกาศและ ข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้าง ผ่านระบบที่ กำหนด	การสมยอมในการ จัดซื้อจัดจ้าง (ฮั้วประมูล)	๔	๔	๑๖	สูงมาก
	๓	จัดทำแผนควบคุมงาน และ รายงานความก้าวหน้า อย่าง ต่อเนื่อง	การตรวจรับพัสดุ ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการ หรือสัญญา	๒	๒	๔	ต่ำ
	๔	ตรวจสอบวัสดุและ ปริมาณงาน ก่อนการ เบิกจ่ายทุกงวด	การใช้วัสดุก่อสร้าง ต่ำกว่ามาตรฐานที่ กำหนด	๒	๒	๔	ต่ำ
	๕	บันทึกภาพถ่ายและ เอกสาร ประกอบการดำเนิน งานทุก ขั้นตอนเพื่อใช้ตรวจ สอบ ย้อนหลัง	การเบิกจ่ายงบ ประมาณไม่ตรงกับ ปริมาณงาน ที่ดำเนินการจริง	๑	๑	๑	ต่ำ

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	สำรวจ ออกแบบ และ ประมาณราคาตาม สภาพพื้นที่จริง	การกำหนด คุณลักษณะ หรือราคากลาง เอื้อประโยชน์แก่ ผู้รับ จ้างรายใดรายหนึ่ง	สูง	มีการกำหนด คุณลักษณะ หรือราคากลางในรูปแบบ คณะกรรมการ	แต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง คณะกรรมการร่างขอบเขตงาน	๑-๕ วัน ทำการ	ไม่มี	เจ้าหน้าที่ พัสดุ และ กองช่าง
๒	เผยแพร่ประกาศและ ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ผ่านระบบที่กำหนด	การสมยอมในการ จัดซื้อจัดจ้าง (ฮั้วประมูล)	สูงมาก	ประกาศข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง อย่างเปิดเผยตาม กำหนดระยะเวลา ผ่านระบบ ที่กำหนด	จัดทำประกาศข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้าง และดำเนินการตามขั้นตอน ของการจัดซื้อจัดจ้างตาม ระเบียบ	๑-๕ วัน ทำการ	ไม่มี	เจ้าหน้าที่ พัสดุ
๓	จัดทำแผนควบคุมงาน และรายงาน ความก้าวหน้า อย่าง ต่อเนื่อง	การตรวจรับพัสดุ ไม่เป็นไปตามแบบรูป รายการ หรือสัญญา	ต่ำ	นายช่างควบคุมงานและ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องจัดทำแผนควบคุมงาน และรายงานความก้าวหน้า	นายช่างควบคุมงานและ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องออกตรวจตามแบบรูป รายการจริง	๔๕ วัน	ตามสัญญา จัดซื้อ จัดจ้าง	นายช่าง ควบคุมงาน และคณะ กรรม การ ตรวจรับ พัสดุ

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การก่อสร้างถนนในเขตพื้นที่ตำบลโพธิ์ใหญ่								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๔	ตรวจสอบวัสดุและปริมาณงานก่อนการเบิกจ่ายทุกงวด	การใช้วัสดุก่อสร้างต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด	ต่ำ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องทำการตรวจสอบวัสดุและปริมาณงานทุกครั้งก่อนการเบิกจ่ายทุกงวด	เมื่อผู้รับจ้างทำการส่งมอบพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องทำการตรวจสอบวัสดุและปริมาณงานทุกครั้งก่อนการเบิกจ่ายทุกงวด	๓-๕ วันทำการ	ตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ
๕	บันทึกภาพถ่ายและเอกสารประกอบการดำเนินงานทุกขั้นตอนเพื่อใช้ตรวจสอบย้อนหลัง	การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ตรงกับปริมาณงานที่ดำเนินการจริง	ต่ำ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจะต้องทำการบันทึกภาพถ่ายและ เอกสารประกอบการดำเนินงานทุกขั้นตอนเพื่อใช้ตรวจสอบย้อนหลัง	เมื่อผู้รับจ้างทำการส่งมอบพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องทำการบันทึกภาพถ่ายและ เอกสารประกอบการดำเนินงานทุกขั้นตอนเพื่อใช้ตรวจสอบย้อนหลัง และส่งเอกสารให้กองคลังเบิกจ่ายเงิน	๓-๕ วันทำการ	ตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการการตรวจรับพัสดุ และกองคลัง

(ชื่อ - สกุล)

ผู้จัดทำ

(นายวุฒิภัทร มลชะอุ่ม)

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

(ชื่อ - สกุล) จ.อ.

หัวหน้าผู้จัดทำ

(ผดุงศักดิ์ ตลาศาสตร์)

หัวหน้าสำนักปลัด